

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีที่จัดเก็บจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ซึ่งผู้มีหน้าที่ในการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้ประเภทนี้ส่วนใหญ่ ได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ฐานภาษีโดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 4 ฐาน คือ ฐานกำไรสุทธิ ฐานรายได้ก่อนหักรายจ่าย ฐานเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย และฐานกำไรที่จำหน่ายออกไปนอกประเทศ ทั้งนี้ธุรกิจส่วนใหญ่ที่เป็นนิติบุคคลมีการชำระภาษีจากฐานกำไรสุทธิ กำไรสุทธิในทางภาษีเงินได้นิติบุคคลต้องคำนวณตามประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ และ 65 ตรี หลักเกณฑ์ดังกล่าวมีทั้งหลักเกณฑ์การคำนวณรายได้และค่าใช้จ่ายที่เหมือนกับหลักบัญชี แต่มีบางหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกับหลักบัญชี จึงมีผลทำให้กำไรสุทธิทางภาษีแตกต่างกับกำไรสุทธิทางบัญชี ปัจจุบันอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลกำหนดไว้เท่ากับร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิทางภาษี แต่มีการลดอัตราภาษีเงินได้ในกรณีที่ เป็นกิจการขนาดเล็กมีทุนจดทะเบียนและชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท อันเป็นมาตรการเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระภาษีของบริษัทและห้างหุ้นส่วนขนาดเล็ก ทั้งนี้การดำเนินธุรกิจแต่ละประเภทย่อมมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน ในกรณีของการคำนวณภาษีเงินได้จากผู้ประกอบการที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาใช้วิธีกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาของธุรกิจประเภทต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 43 ประเภทเงินได้ อัตราค่าใช้จ่ายอยู่ในระหว่าง ร้อยละ 60-85 ซึ่งผู้มีเงินได้สามารถใช้สิทธิหักค่าใช้จ่ายในอัตราดังกล่าว

ส่วนการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธินั้น ต้องมีการจัดทำบัญชีตามหลักการบัญชี และปรับกำไรสุทธิตามหลักบัญชีให้เป็นหลักเกณฑ์ทางภาษีตามหลักเกณฑ์ในประมวลรัษฎากร เพื่อคำนวณจำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระ ทั้งนี้หากมีการวิเคราะห์อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลกับรายการในงบกำไรขาดทุนของกิจการแต่ละประเภทแล้ว จะได้ข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ภาษีเงินได้นิติบุคคลของธุรกิจแต่ละประเภท อันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินการจัดเก็บภาษี ตลอดจนเป็นข้อมูลการวิเคราะห์ภาระภาษีของธุรกิจแต่ละประเภทต่อไป

สรรพากรภาค 8 ประกอบไปด้วย จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย น่าน ลำพูน แพร่ และพะเยา จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือของประเทศไทย และมีการจัดเก็บภาษีมากที่สุดในสรรพากรภาค 8 กรมสรรพากรได้รายงานการจัดเก็บภาษีในจังหวัดเชียงใหม่ระหว่างปี 2544–2546 ปรากฏว่าในปี 2544 จังหวัดเชียงใหม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ทั้งหมด 2,554.58 ล้านบาท ปี 2545 จัดเก็บภาษีได้ทั้งหมด 2,796.71 ล้านบาท และในปี 2546 จัดเก็บภาษีได้ทั้งหมด 3,186.08 ล้านบาท ซึ่งจะเห็นได้ว่า จังหวัดเชียงใหม่ได้มีผลการจัดเก็บเพิ่มขึ้นในแต่ละปี จากปี 2545 เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ร้อยละ 9.48 และปี 2546 เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ร้อยละ 13.92 ส่วนการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลของจังหวัดเชียงใหม่ในปี 2544 สามารถจัดเก็บได้ทั้งหมด 536.13 ล้านบาท ในปี 2545 จัดเก็บได้จำนวน 601.97 ล้านบาท และในปี 2546 จัดเก็บได้จำนวน 697.65 ล้านบาท (www.rd.go.th)

จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลกับรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัท และห้วงหุ้นส่วนนิติบุคคลในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ภาษีของธุรกิจแต่ละประเภทต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการวิเคราะห์อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลกับรายการในงบกำไรขาดทุนของผู้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 นิยามศัพท์

ภาษีเงินได้นิติบุคคล หมายถึง จำนวนภาษีที่ผู้ประกอบการนิติบุคคลได้คำนวณจากฐานภาษีกำไรสุทธิของกิจการ

งบกำไรขาดทุน หมายถึง รายงานทางการเงินที่กิจการจัดทำขึ้น เพื่อแสดงผลการดำเนินงานของกิจการสำหรับงวดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นรายเดือน สามเดือนหรือหกเดือน แต่โดยปกติจะเป็นหนึ่งปี กิจการจะรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายสำหรับงวด ส่วนของรายได้ที่สูงหรือต่ำกว่าค่าใช้จ่าย คือ กำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงาน

รายการในงบกำไรขาดทุน หมายถึง รายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรสุทธิทางบัญชี และภาษีเงินได้นิติบุคคล

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบการวิเคราะห์อัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลกับงบกำไรขาดทุนของธุรกิจ
ในจังหวัดเชียงใหม่ อันเป็นแนวทางการวิเคราะห์การเสียภาษีอากรของธุรกิจประเภทต่างๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved